

Ленінський районний суд м. Полтави
вул. А. Кукоби, 37, м. Полтава, 36022
Суддя Тимчук Р.І.

Позивач: Канцара Валерій Дмитрович
адреса проживання:
вул. Зелена, 33, м. Харків, 61009
номер засобу зв'язку: (099) 440-33-25
адреса електронної пошти:
d20088002d@gmail.com

Відповідачі: Генеральна прокуратура України
вул. Різницька, буд. 13/15, м. Київ, 01011
ЄДРПОУ 00034051
номер засобу зв'язку: (044) 200-75-70
адреса електронної пошти:
csk@gp.gov.ua

Державна фіскальна служба України
пл. Львівська, 8, м. Київ, 04053
ЄДРПОУ 39292197
номер засобу зв'язку: (044) 272-51-59
адреса електронної пошти:
gromada@sfs.gov.ua

**Головне управління ДФС у
Луганській області**
місцезнаходження:
вул. Енергетиків, 72, м. Сєверодонецьк,
Луганська обл., 93400
ЄДРПОУ 39591445
номер засобу зв'язку: (064) 525-20-40
адреса електронної пошти:
lg.official@sfs.gov.ua

**Державна казначейська служба
України**
місцезнаходження:
вул. Бастіонна, буд. 6, м. Київ, 01601
ЄДРПОУ 37567646
номер засобу зв'язку: (044) 281-49-34
адреса електронної пошти:
office@treasury.gov.ua

ДОКУМЕНТ СЕД Казначейства

Сертифікат OCFFAC

Підписувач Степура Оксана Вікторівна

Дійсний з 07.07.2022 16:44:15 по 06.07.2024 16:44:15

ГУДКСУ у Луганській області

04-12-10/2455 від 09.11.2022

**Головне управління Державної
казначейської служби України у
Луганській області**
юридична адреса:
пр-т Центральний, 59,
м. Сєвєродонецьк, Луганська обл., 93405
код ЄДРПОУ 37991110
номер засобу зв'язку: відсутній
адреса електронної пошти:
office@lg.treasury.gov.ua

Представник Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області	Степура Оксана Вікторівна <u>місцеперебування:</u> вул. М. Кривоноса, 10, м. Тернопіль, 46027 РНОКПП 3322115543 номер засобу зв'язку: (050) 022-77-10 адреса електронної пошти: office@lg.treasury.gov.ua
---	---

СПРАВА: № 646/7033/17

ВІДЗИВ

*на заяву Канцари Валерія Дмитровича
про відшкодування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконним
арештом майна та іншими незаконними діями податкових органів і
Генеральної прокуратури України від 30.10.2017 вих. № 13-17-2h*

Головне управління Державної казначейської служби України у Луганській області (далі за текстом – Головне управління) розглянувши заяву від 30.10.2017 вих. № 13-17-2h позивача Канцари Валерія Дмитровича (далі за текстом – Позивач) до Генеральної прокуратури України, Державної фіскальної служби України, Головного управління ДФС у Луганській області, Державної казначейської служби України про відшкодування матеріальної та моральної шкоди, не погоджується з вимогами, викладеними в заяві та заперечує проти їх задоволення з огляду на наступне.

Щодо складу учасників справи.

Відповідно до частини першої статті 42 Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК України) у справах позовного провадження учасниками справи є сторони, треті особи.

Згідно статті 48 ЦПК України сторонами в цивільному процесі є позивач і відповідач. Позивачем і відповідачем можуть бути фізичні і юридичні особи, а також держава.

Відповідно до пункту 1 Положення про Головні управління Державної казначейської служби України, затвердженого наказом Міністерства фінансів України 12.10.2011 № 1280 (далі - Положення № 1280) (зі змінами) та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.10.2011 за № 1236/19974 Головні управління Державної казначейської служби України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі є територіальними органами Державної казначейської служби України. Головне управління Казначейства підпорядковане Державній казначейській службі України.

Головне управління Казначейства є юридичною особою публічного права, має печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки, рахунки в установах Казначейства та банках (пункт 18 Положення № 1280).

З наданої заяви вбачається, що Головне управління ніяких допроцесуальних відносин з позивачем не мало, його законні права та інтереси не порушувало, а отже не може брати участь у справі ані як відповідач, ані як третя особа.

Крім того, механізм виконання органами Державної казначейської служби України рішень про стягнення коштів державного бюджету визначений Порядком виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2011 року № 845 (зі змінами) (далі – Порядок № 845).

Пунктом 38 Порядку № 845 передбачено, що для забезпечення безспірного списання коштів державного бюджету для відшкодування шкоди, заподіяної фізичним та юридичним особам внаслідок незаконно прийнятих рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, їх посадових чи службових осіб під час здійснення ними своїх повноважень **в Державній казначейській службі України відкривається в установленому порядку відповідний рахунок.**

Безспірне списання коштів державного бюджету здійснюється Державною казначейською службою України за рахунок і в межах бюджетних призначень, передбачених у державному бюджеті на зазначену мету.

Згідно з додатком 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2022 рік» **на поточний рік передбачено державні видатки за бюджетною програмою КПКВК 3504030 «Відшкодування шкоди**, завданої громадянинуві незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду, відшкодування громадянинуві вартості конфіскованого та безхазяйного майна стягнутого в дохід держави, відшкодування шкоди, завданої фізичній чи юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, їх посадових і службових осіб», яка закріплена за Державною казначейською службою України.

Слід зазначити, що в постанові Великої Палати Верховного Суду від 27.11.2019 по справі № 242/4741/16-ц зазначено, що *«належним відповідачем у справах про відшкодування шкоди, заподіяною органом державної влади, їх посадовою або службовою особою є держава як учасник цивільних відносин.*

При цьому держава бере участь у справі як відповідач через відповідні органи державної влади, зазвичай, орган, діями якого заподіяну шкоду. Разом із тим, залучення або ж незалучення до участі у таких категоріях спорів ДКСУ чи її територіального органу не впливає на правильність визначення належного відповідача у справі, оскільки ДКСУ чи її територіальний орган не є тим суб'єктом який порушив права чи інтереси позивача.

Так, сам факт стягнення коштів із Державного бюджету України не може бути підставою для обов'язкового залучення до участі у справі відповідачем ДКСУ чи її територіального органу. У разі сприйняття подібного підходу до участі у справах про стягнення коштів, відшкодування шкоди завжди необхідно було б щоразу залучати суб'єкта, який здійснює управління рахунком, на якому розміщені грошові кошти відповідача.»

Водночас, за результатами розгляду справи № 910/23967/16 Велика Палата Верховного Суду дійшла висновку, що необхідності зазначення таких відомостей, як орган, через який грошові кошти мають перераховуватись процесуальний закон не встановлює, оскільки такі відомості не впливають ні на підстави, ні на обов'язковість відновлення права позивача в разі встановлення судом його порушення, та за своєю суттю є регламентацією способу та порядку виконання судового рішення, що має відобразатися у відповідних нормативних актах, а не резолютивній частині рішення.

Моральна шкода підлягає стягненню не з юридичної особи, а з державного бюджету, що не є тотожним у процесі виконання рішення суду, відповідно і відповідачем у справі повинна виступати не Державна казначейська служба України чи Головне управління, як юридична особа, а Держава в особі державного органу, діями якого заподіяно шкоду, оскільки органи казначейства не повинні відповідати коштами, передбаченими на утримання установи, за дії або бездіяльність органів державної влади.

Щодо захисту конституційного права Канцари В.Д. на отримання компенсації матеріальної та моральної шкоди, спричиненої неправомірною тривалою бездіяльністю посадових осіб Відповідачів у зв'язку з навмисним невиконанням вироку Ленінського районного суду м. Луганська від 15 травня 2012 року по справі № 1-16/2012.

Предметом спору у справі, є стягнення матеріальної та моральної шкоди з державного бюджету України через Державну казначейську службу України, завданої неправомірною тривалою бездіяльністю посадових осіб Відповідачів у зв'язку з навмисним невиконанням постанови Ленінського районного суду м. Луганська від 15 травня 2012 року по справі № 1-16/2012.

В обґрунтування заявлених вимог Позивач зазначає, що 18.09.2006 колишнім слідчим відділу РУД СВ ПМ ДФС у Луганській області, капітаном податкової міліції Лещенко О.А. винесено постанову про накладення арешту на майно.

Постановою Ленінського районного суду м. Луганськ від 15.05.2012 (далі - постанова суду) знято арешт, накладений на майно Канцари Д.В. постановою старшого слідчого РУД СВ ПМ ДПА в м. Луганську капітана податкової міліції Лещенка О.А. від 18.09.2006.

Позивач стверджує, що станом на дату подачі до суду даної заяви постанову суду від 15.05.2012 не виконано, у зв'язку з чим йому продовжують завдавати матеріальної та моральної шкоди.

В обґрунтування зазначеного додає розрахунки шкоди, **завданої незаконним арештом майна (а не тривалим невиконанням постанови суду про зняття арешту з майна)**, за період з **01.03.2006** по **22.10.2017**, в той час як, арешт на майно було накладено з **18.09.2006** по **15.05.2012**.

Аналізуючи додані розрахунки, вбачається, що сума матеріальної та моральної шкоди за незаконне накладення арешту на майно є суттєво завищеною, ґрунтується на припущеннях Позивача та не містить належної доказового підґрунтя.

Вимога позивача щодо відшкодування матеріальної та моральної шкоди є незрозумілою, **оскільки відсутнє їхнє розмежування**, обґрунтування його спричинення, розрахунку їхнього розміру та уточнення з кого саме та в якому розмірі необхідно стягнути матеріальну та моральну шкоду.

Щодо відшкодування матеріальної шкоди.

Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду передбачені нормами статей 1166, 1167 ЦК України відповідно до яких шкода, завдана фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю, відшкодовується особою, яка її завдала, за наявності вини.

Спеціальні підстави відповідальності за шкоду, завдану органом державної влади, зокрема органами попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду, визначені статтею 1176 ЦК України.

Шкода, завдана незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, органу розслідування, прокуратури або суду, відшкодовується державою лише у випадках вчинення незаконних дій, вичерпний перелік яких охоплюється частиною першою статті 1176 ЦК України, а саме у випадку

незаконного засудження,

незаконного притягнення до кримінальної відповідальності,

незаконного застосування запобіжного заходу,

незаконного затримання,

незаконного накладення адміністративного стягнення у вигляді арешту чи виправних робіт.

Шкода, завдана громадянину внаслідок незаконного засудження, незаконного повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, незаконного взяття і тримання під вартою, незаконного проведення в ході кримінального провадження обшуку, виїмки, незаконного

накладення арешту на майно, незаконного відсторонення від роботи (посади) та інших процесуальних дій, що обмежують права громадян, *підлягає відшкодуванню на підставі Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду»* (далі – Закон).

Згідно з пунктом 2 статті 3 цього Закону у випадках незаконного засудження, незаконного повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, незаконного взяття і тримання під вартою, незаконного проведення в ході кримінального провадження обшуку, виїмки, незаконного накладення арешту на майно, незаконного відсторонення від роботи (посади) та інших процесуальних дій, що обмежують права громадян, громадянину відшкодовується (повертається) майно, на яке накладено арешт.

Крім того, порядок застосування вищезазначеного Закону визначений Положенням про застосування Закону України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду», затвердженого наказом Мініюсту України від 4 березня 1996 року № 6/5, Генеральної прокуратури України від 4 березня 1996 року № 3 та Мінфіну України від 4 березня 1996 року № 41 (далі - Положення), відповідно до пункту 12 якого у місячний термін з дня звернення громадянина один з органів, перелічених в пункті 11 Положення, залежно від того, хто з них здійснював слідчі дії або розглядав справу, витребує від відповідних державних і громадських організацій всі необхідні документи, що мають значення для визначення розміру завданої шкоди, і виносить передбачену частиною першою статті 12 Закону постанову (ухвалу).

Згідно з частиною другою статті 12 Закону у разі незгоди з винесеною постановою про відшкодування шкоди громадянин може оскаржити її до суду в порядку, встановленому для розгляду скарг на неправомірні дії органів державного управління і службових осіб, що ущемлюють права громадян. Оскарження до суду не позбавляє громадянина права звернутись зі скаргою до відповідного прокурора.

З огляду на викладене, **Законом чітко встановлено порядок відшкодування матеріальної шкоди, завданої внаслідок незаконних дій органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, органу досудового розслідування, прокуратури або суду.**

Щодо відшкодування моральної шкоди.

Порядок та умови відшкодування моральної шкоди врегульовано, зокрема, нормами цивільного законодавства.

Статтею 11 Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) встановлено, що підставами виникнення цивільних прав та обов'язків, у тому числі, є завдання майнової (матеріальної) та моральної шкоди іншій особі.

Частиною другою статті 23 ЦК України визначено, що моральна шкода полягає: 1) у фізичному болю та стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я; 2) у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку з протиправною поведінкою щодо неї самої, членів її сім'ї чи близьких родичів; 3) у душевних стражданнях, яких фізична особа зазнала у зв'язку із знищенням чи пошкодженням її майна; 4) у приниженні честі та гідності фізичної особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи.

Моральна шкода відшкодовується грошми, іншим майном або в інший спосіб. **Розмір грошового відшкодування моральної шкоди визначається судом залежно від характеру правопорушення, глибини фізичних та душевних страждань, погіршення здібностей потерпілого або позбавлення його можливості їх реалізації, ступеня вини особи, яка завдала моральної шкоди, якщо вина є підставою для відшкодування**, а також з урахуванням інших обставин, які мають істотне значення. При визначенні розміру відшкодування враховуються вимоги розумності і справедливості (частина третя цієї статті).

Моральна шкода відшкодовується незалежно від майнової шкоди, яка підлягає відшкодуванню, та не пов'язана з розміром цього відшкодування (частина четверта цієї статті).\

А одже, твердження Позивача, що «Моральний вред, еквівалентен матеріальному вреду и составляет 552 802 900,00 грн» суперечить нормам чинного законодавства.

Європейський суд з прав людини вказує, що оцінка моральної шкоди по своєму характеру є складним процесом, за винятком випадків коли сума компенсації встановлена законом (STANKOV v. BULGARIA, No 68490/01, § 62, ЄСПЛ, 12 липня 2007 року)

Загальні підстави відповідальності за завдану моральну шкоду визначені статтею 1167 ЦК України відповідно до якої моральна шкода, завдана фізичній або юридичній особі неправомірними рішеннями, діями чи бездіяльністю, відшкодовується особою, яка її завдала, за наявності її вини, крім випадків, встановлених частиною другою цієї статті.

Деліктна відповідальність за загальним правилом настає лише за наявності вини заподіювача шкоди. Шкода - це зменшення або знищення майнових чи немайнових благ, що охороняються законом. Протиправною є поведінка, що не відповідає вимогам закону або договору, тягне за собою порушення майнових прав та інтересів іншої особи і спричинила заподіяння збитків. Причинний зв'язок як елемент цивільного правопорушення виражає зв'язок протиправної поведінки та шкоди, що настала, при якому протиправність є причиною, а шкода - наслідком.

При цьому в деліктних правовідносинах саме на позивача покладається обов'язок довести наявність шкоди та її розмір, протиправність поведінки заподіювача шкоди та причинний зв'язок такої поведінки із заподіяною шкодою.

Отже, позивач повинен довести не тільки протиправність поведінки відповідача, а й наявність самої моральної шкоди та причинний зв'язок між поведінкою відповідача та заподіяною шкодою.

Спеціальні підстави відповідальності за шкоду, завдану органом державної влади, зокрема органами дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду, визначені статтею 1176 ЦК України. Ці підстави характеризуються особливостями суб'єктного складу заподіювачів шкоди, серед яких законодавець виокремлює посадових чи службових осіб органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, органи досудового розслідування, прокуратури або суду, та особливим способом заподіяння шкоди. Сукупність цих умов і є підставою покладення цивільної відповідальності за завдану шкоду саме на державу.

Шкода, завдана незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, розслідування, прокуратури або суду, відшкодовується державою лише у випадках вчинення незаконних дій, вичерпний перелік яких охоплюється частиною першою статті 1176 ЦК України, а саме: у випадку незаконного засудження, незаконного притягнення до кримінальної відповідальності, незаконного застосування запобіжного заходу, незаконного затримання, незаконного накладення адміністративного стягнення у вигляді арешту чи виправних робіт.

За відсутності підстав для застосування частини першої статті 1176 ЦК України, в інших випадках заподіяння шкоди цими органами діють правила частини шостої цієї статті - така шкода відшкодовується на загальних підставах, тобто виходячи із загальних правил про відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, їх посадовими та службовими особами (статті 1173, 1174 цього Кодексу).

Шкода, завдана фізичній особі незаконними рішеннями, дією чи бездіяльністю посадової особи органу державної влади при здійсненні нею своїх повноважень, відшкодовується на підставі статті 1174 ЦК України.

Відповідно до цієї норми обов'язок відшкодувати завдану шкоду потерпілому покладається не на посадову особу, незаконним рішенням, дією чи бездіяльністю якої завдано шкоду, а на державу України.

Існує і судова практика з порушеного питання, зокрема: постанова Пленуму Верховного Суду України від 31.03.1995 № 4 «Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди» (далі за текстом – постанова Пленуму).

Як зазначено у пункті 3 постанови Пленуму **під моральною шкодою слід** розуміти втрати немайнового характеру внаслідок моральних чи фізичних страждань, або інших негативних явищ, заподіяних фізичній чи юридичній особі незаконними діями або бездіяльністю інших осіб.

Відповідно до норм чинного законодавства **моральна шкода може** **полягати, зокрема:** у приниженні честі, гідності, престижу або ділової репутації, моральних переживаннях у зв'язку з ушкодженням здоров'я, у порушенні права власності (в тому числі інтелектуальної), прав, наданих

споживачам, інших цивільних прав, у зв'язку з незаконним перебуванням під слідством і судом, у порушенні нормальних життєвих зв'язків через неможливість продовження активного громадського життя, порушенні стосунків з оточуючими людьми, при настанні інших негативних наслідків.

Положеннями пункту 4 постанови Пленуму встановлено, що відповідно до статті 137 ЦПК у **позовній заяві про відшкодування моральної (немайнової) шкоди має бути зазначено**, в чому полягає ця шкода, якими неправомірними діями чи бездіяльністю її заподіяно позивачеві, з яких міркувань він виходив, визначаючи розмір шкоди, **та якими доказами це підтверджується**.

Згідно пункту 5 постанови Пленуму **обов'язковому з'ясуванню** при вирішенні спору про відшкодування моральної (немайнової) шкоди **підлягають**: наявність такої шкоди, протиправність діяння її заподіювача, наявність причинного зв'язку між шкодою і протиправним діянням заподіювача та вини останнього в її заподіянні.

При цьому **з'ясовується, чим підтверджено факт заподіяння позивачеві моральних чи фізичних страждань** або втрат немайнового характеру, за яких обставин чи якими діями (бездіяльністю) вони заподіяні, в якій грошовій сумі чи в якій матеріальній формі позивач оцінює заподіяну йому шкоду **та з чого він при цьому виходить**, а також інші обставини, що мають значення для вирішення спору.

Згідно пункту 9 постанови Пленуму роз'яснено, що **розмір відшкодування моральної (немайнової) шкоди суд визначає** в межах заявлених вимог залежно від характеру та обсягу заподіяних позивачеві моральних і фізичних страждань з урахуванням у кожному конкретному випадку вини відповідача та інших обставин. **Зокрема, ураховується** характер і тривалість страждань, стан здоров'я потерпілого, тяжкість завданої травми, наслідки тілесних ушкоджень, істотних вимушених змін у його життєвих та виробничих стосунках.

Таким чином, виходячи із вищенаведених положень вбачається, що **факт заподіяння моральної шкоди повинен довести позивач**.

Відповідно до вимог статті 76 Цивільного процесуального кодексу України (далі за текстом – ЦПК України) доказами є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи. Ці дані встановлюються такими засобами: 1) письмовими, речовими і електронними доказами; 2) висновками експертів; 3) показаннями свідків.

Згідно статті 77 ЦПК України належними є докази, які містять інформацію щодо предмета доказування. Предметом доказування є обставини, що підтверджують заявлені вимоги чи заперечення або мають інше значення для розгляду справи і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення. Сторони мають право обґрунтовувати належність конкретного доказу для підтвердження їхніх вимог або заперечень.

Водночас, в позовній заяві представником позивача не наведено належних доказів, що підтверджують моральні страждання позивача та доказів, які призвели до наслідків.

Як зазначено у постанові Верховного Суду від 28.11.2018 по справі № 214/6982/13-ц, розмір відшкодування моральної шкоди має бути не більш, аніж достатнім для розумного задоволення потерпілої особи і не має призводити до її збагачення.

З огляду на викладене, Позивачем у позовній заяві **не було обґрунтовано свої вимоги** щодо стягнення з Державного бюджету України на його користь моральної шкоди внаслідок умисного невиконання постанови Ленінського районного суду м. Луганська від 15.05.2012 у розмірі 4 200 000,00 грн.

Безпідставне стягнення бюджетних коштів створює загрозу економічним інтересам держави, порушує порядок надходження, акумулювання та використання коштів державного або місцевого бюджету, що може призвести до неможливості фінансування видатків бюджетів, у т.ч. захищених.

Щодо особи, яка бере участь та діє в суді в інтересах Казначейства.

Частинами першою, четвертою статті 58 ЦПК України встановлено, що сторона, третя особа, а також особа, якій законом надано право звертатися до суду в інтересах іншої особи, може брати участь у судовому процесі особисто (самопредставництво) та (або) через представника. Держава, Автономна Республіка Крим, територіальна громада беруть участь у справі через відповідний орган державної влади, орган влади Автономної Республіки Крим, орган місцевого самоврядування відповідно до його компетенції, від імені якого діє його керівник, інша уповноважена особа відповідно до закону, статуту, положення, трудового договору (контракту) (самопредставництво органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим, органу місцевого самоврядування), або через представника.

Відповідно до підпункту 18 пункту 1 розділу VII "Перехідні положення" ЦПК України, у редакції Закону України від 03.10.2017 № 2147-VIII "Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів", положення цього Кодексу застосовуються з урахуванням підпункту 11 пункту 16-1 розділу XV "Перехідні положення" Конституції України.

30.09.2016 набрав чинності Закон України "Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)" від 02.06.2016 № 1401-VIII, яким було прийнято зміни до Конституції України, відповідно до яких розділ XV "Перехідні положення" Основного Закону України було доповнено пунктом 11, який передбачає, що представництво відповідно до пункту 3 частини першої статті 131-1 та статті 131-2 цієї Конституції виключно прокурорами або адвокатами у Верховному Суді та судах касаційної інстанції здійснюється з 1 січня 2017 року; у судах апеляційної інстанції – з 1 січня 2018 року; у судах

першої інстанції – з 1 січня 2019 року (абзац перший пункту). Представництво органів державної влади та органів місцевого самоврядування в судах виключно прокурорами або адвокатами здійснюватиметься з 1 січня 2020 року (абзац другий пункту).

Водночас, варто зазначити, що пунктом 11 розділу XV "Перехідні положення" Конституції України врегульовані саме питання представництва. Про "самопредставництво" в Конституції України не йдеться, воно передбачено лише відповідними положеннями процесуальних кодексів.

За загальним правилом право на самопредставництво юридичної особи – це право одноосібного виконавчого органу (керівника) чи голови колегіального виконавчого органу діяти від імені такої особи, представляючи її інтереси в силу закону, статуту, положення.

Разом з тим, змінами, внесеними до ЦПК України Законом України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення можливостей самопредставництва в суді органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, інших юридичних осіб незалежно від порядку їх створення" від 18.12.2019 № 390-IX розширено випадки самопредставництва юридичної особи, суб'єкта владних повноважень і визначено, що "юридична особа незалежно від порядку її створення, суб'єкт владних повноважень, який не є юридичною особою, беруть участь у справі через свого керівника, члена виконавчого органу, іншу особу, уповноважену діяти від її (його) імені" та визначено перелік документів, що можуть підтвердити відповідні повноваження: закон, статут, положення, трудовий договір (контракт).

З аналізу цієї норми закону вбачається, що допуск особи до участі у справі та визнання належно вчиненими будь-яких інших з переліку передбачених статтею 43 ЦПК України процесуальних прав можливий за умови сукупної наявності обох цих умов.

Отже, для визнання особи такою, що діє в порядку самопредставництва, необхідно, щоб у відповідному законі, положенні чи трудовому договорі (контракті) було чітко визначене її право діяти від імені такої юридичної особи (суб'єкта владних повноважень без права юридичної особи).

Відповідно до Положення про юридичний відділ Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області, затвердженого наказом Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області від 06.05.2020 № 29 (далі за текстом – Положення), основним завданням юридичного відділу є, зокрема, здійснення самопредставництва інтересів Головного управління в судах та інших органах під час розгляду правових питань і спорів.

Степура Оксана Вікторівна призначена на посаду заступника начальника юридичного відділу наказом Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області від 16.02.2022 № 14-о.

Таким чином, відзив на позовну заяву підписано заступником начальника юридичного відділу Головного управління Степурою Оксаною Вікторівною, яка діє відповідно до Положення.

Зазначене є належним і достовірним підтвердженням того, що Степура Оксана Вікторівна уповноважена на вчинення процесуальних дій від імені Головного управління в судах України у розумінні статті 58 Цивільного процесуального кодексу України.

На підставі викладеного, керуючись статтями 12, 43, 48, 49, 76, 178 Цивільного процесуального кодексу України,

ПРОШУ СУД:

1. Прийняти відзив до розгляду.
2. Вирішити питання щодо процесуального статусу Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області у справі.
3. Відмовити у задоволенні заявлених вимог Канцари Валерія Дмитровича в повному обсязі.
4. Справу розглянути без участі представника Головного управління.
5. Рішення за результатами розгляду справи направити на офіційну електронну адресу Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області - office@lg.treasury.gov.ua.

Додатки:

1. Копія наказу Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області «Про призначення Степури О.В.» від 16.02.2022 № 14-о на 2 арк. у 1 прим.
2. Копія наказу Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області «Про затвердження положень про структурні підрозділи Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області» від 06.05.2020 № 29 на 3 арк. у 1 прим.
3. Копія Положення про юридичний відділ Головного управління Державної казначейської служби України у Луганській області, затвердженого наказом Державної казначейської служби України від 06.05.2020 № 29 на 8 арк. в 1 прим.
4. Документи, що підтверджують надіслання відзиву іншим учасникам справи на 1 арк. у 1 прим.

09.11.2022

**Представник Головного управління
Державної казначейської служби України
у Луганській області**

Оксана СТЕПУРА